

ACP-advies aan de Raad van Bestuur van het Zorginstituut over paramedische zorg in de eerstelijns van COVID 19 patiënten

De Adviescommissie Pakket (ACP) adviseert de Raad van Bestuur (RvB) van het Zorginstituut over voorgenomen pakketadviezen. Zij toetst deze adviezen aan de pakketcriteria en kijkt of de uitkomsten daarvan maatschappelijk wenselijk zijn. Daarbij kijkt zij zowel naar de belangen van de patiënten die in aanmerking komen voor vergoeding van een bepaalde interventie, als naar de belangen van patiënten met andere aandoeningen (die ook graag willen dat de behandeling van hun aandoening wordt vergoed) en van premiebetalers. Zij doet dit vanuit het principe dat de basisverzekering maximale gezondheidswinst dient op te leveren voor de gehele bevolking.

De commissie heeft in een extra ingelaste vergadering van 26 juni 2020 (i.v.m. coronacrisis een videoconferentie) gesproken over de vraag of eerstelijns paramedische herstellzorg moet worden opgenomen in de basisverzekering bij COVID 19 patiënten die na een ernstig acuut infectiestadium ook ernstige gezondheidsproblemen houden.

Het gaat hier om een uitzonderlijke situatie waarbij de commissie niet beschikt over informatie over de effectiviteit en kosteneffectiviteit, waar zij doorgaans over beschikt om een afweging te kunnen maken. Gezien het feit dat dat de ziekte niet eerder bekend was, is er nog geen onderzoek gedaan naar mogelijke behandelingen. Er is inmiddels een aanzienlijke patiëntengroep ontstaan met een gevarieerd beeld aan restklachten, waarvoor nu wat betreft paramedische behandelingen nauwelijks vergoeding bestaat vanuit de basisverzekering. De vraag is of er voldoende redenen zijn om gebruik te maken van een wetsartikel dat het mogelijk maakt een behandeling onder voorwaarden in de basisverzekering op te nemen, zonder dat de effectiviteit daarvan is aangetoond.

Vijf partijen hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om in te spreken, namelijk het Longfonds, het KNGF ((Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie), die ook sprak namens de Vereniging van Oefentherapeuten Cesar en Mensendieck), Revalidatie Nederland, Ergotherapie Nederland en de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa). Hieruit kwam vooral naar voren dat het nodig is om snel deze zorg voor deze ernstige Covid-19 patiënten beschikbaar te stellen, waarbij is opgemerkt dat de klachten breder zijn dan enkel fysieke problematiek. Veel patiënten hebben ook klachten met betrekking tot het cognitief functioneren en/of psychosociale problematiek. Daarnaast wijzen meerdere insprekende partijen op belang van multidisciplinaire samenwerking en op het toepassen van goede en eenduidige triagecriteria.

De commissie concludeert dat er sprake is van een uitzonderlijke situatie, waarbij er meerdere argumenten genoemd zijn die zwaarwegend genoeg zijn om af te wijken van normale (wettelijke) vereisten zoals bewezen effectiviteit en een gunstige kosteneffectiviteit, waar de commissie normaal gesproken streng op toeziet. Een eerste argument is dat deze pandemie ons als maatschappij treft. Het is niet enkel een individueel probleem maar een maatschappelijk probleem. In een dergelijk bijzondere situatie is een ruime interpretatie van solidariteit te verdedigen. Een ander argument betreft de rechtvaardigheid. Er zijn ook veel zorgmedewerkers getroffen door Covid-19 doordat er onvoldoende materialen beschikbaar waren om hen te beschermen. Het voelt niet rechtvaardig wanneer deze personen nu geen aanspraak kunnen maken op zorg in deze bijzondere situatie.

De commissie vindt dat deze zorg snel beschikbaar moet komen en dat er bij het regelen ervan pragmatisch moet worden gehandeld om te voorkomen dat de toelating in dit bijzondere geval toch nog lang op zich laat wachten. De commissie is vanwege de uitzonderlijke situatie ruimhartig en vindt dat er snel moet worden gehandeld, maar tegelijkertijd ziet zij de dilemma's daarbij. Toch vraagt zij speciale aandacht voor de volgende punten:

- Het opzetten van goed onderzoek en een goede registratie van de resultaten zodat uiteindelijk bepaald kan worden of deze behandeling ook effectief is. De commissie is zich ervan bewust dat de wens om snel te handelen in conflict is met dit verzoek. Er is daarom onder andere geopperd om ook gegevens van internationaal onderzoek te gebruiken voor de onderbouwing van deze zorg.
- Snelle ontwikkeling van triagecriteria en een goede multidisciplinaire samenwerking, niet alleen binnen de eerstelijns, maar ook daarbuiten;
- Inzet van e-health, bijvoorbeeld video instructie bij fysiotherapie. Het zou goed zijn om in kaart te brengen welke nuttige online instrumenten snel toegankelijk kunnen worden gemaakt.

Alles afwegende adviseert de commissie om de paramedische behandeling in de eerstelijns van COVID19 patiënten tijdelijk op te nemen in de basisverzekering, waarbij naast snelheid ook zorgvuldigheid gewenst is om te zorgen voor de juiste zorg op de juiste plaats, maar ook om op termijn uitspraak te kunnen doen over effectiviteit van deze behandeling.